

R. N. *Cons. et prob.* Sed *deivirilis* dicitur sive theandrica, quia est Dei hominis, elicitive a natura humana; denominative a Verbo, ut supposito agente ut quod, unde valorem et dignitatem capit; sicque revera est actio *nova*; quippe soli propria composito theandricō, ut inquit SOPHRON. in ep. lecta Act. 11. Syn. VI. (Labb. t. 6. p. 880. A.).

Observe ex cod. S. SOPHRON. loco cit., item ex S. MAXIMO in notis ad ep. 4. cit. S. DIONYSII, in Christo triplex inesse operationum genus. 1°. Aliæ pure *divinæ* sunt, quas in Christo sola operatur Divinitas, quin humanitas concurrat per modum etiam causæ instrumentalis, ut creatio, conservatio, concursus divinus ad actiones creaturarum. 2°. Aliæ sunt *humanæ*, et naturæ humanæ sunt propriæ; ut actus amoris ab humana voluntate elicitus, intellectionis humanæ, obedientiæ, comestionis, passionis, etc. quæ tamen actiones etiam sunt Verbi denominative, tanquam suppositi. 3°. Aliæ *mixtæ*, dum utraque operatur natura et concurrat ad actionem, ut dum Christus suo contactu patrat miracula; evocando e sepulcro Lazarum, etc. Hæ actiones magis specialiter *theandricæ* dicuntur, quia naturæ utriusque actionem continent; divinæ, per omnipotentiam concurrentis; humanæ, præstantis contactum, etc. etsi utriusque naturæ sic concurrentis actio in se distincta, et inconfusa sit.

224. *Inst.* 2. Juxta SS. Patres humanitas Christi erat Verbi divini instrumentum et organum; *Usus est*, inquit S. CYRILL. ALEXANDRIN. Dialogo de Incarnat. (opp. t. 5. part. 1^a. p. 680. C.) *tanquam instrumento, propria carne.* S. ATHANAS. L. de Incarn. et orat. 4. (al. 3. n. 31.) in Arianos: *Cum Deus esset, proprium habuit corpus quo ut instrumento utens, homo propter nos factus est.* Atqui instrumentum non habet actionem propriam, et ab illa causæ principalis distinctam; ergo.

R. D. M. Erat Verbi instrumentum inanime N. activum et liberum, quod esset simul actionum suarum principium determinativum C. Sic D. m. et N. *Cons.* Natura humana erat Verbi instrumentum, quatenus illa utebatur ad nostram redemptionem; cum enim ipsa Verbi divinitas secundum se expers sit omnis passibilitatis, naturam humanam assumpsit, quæ actus meritorios et satisfactorios libere produceret, quibus una Verbum valorem ac pretium tribueret. Hoc volunt Patres. Unde et S. GREGOR. NYSSEN. contra Eunom. orat. 5. (opp. t. 2. p. 594. A.): *Divinitatem, ait, per corpus, quod induit, hominum omnium revera salutem, operatam, ut propria sit carnis perpressio, Dei autem (utpote suppositi denominative, et dignificantis) operatio.*

225. *Inst.* 3. S. CYRILL. ALEXANDR. L. 4. in Joan. (opp. t. 4. p. 361. D.) de Christo suscitante filiam principis Synagogæ ait: *Eam nempe omnipotenti suo jussu, ut Deus, et rursus tactu sanctæ carnis, vivificando, unam et cognatam per ambas naturas ostendit operationem; ergo.*

R. D. et expl. Unam unitate suppositi; vel unam *theandricam*, juxta superius dicta, et sic *cognatam*, quia actio eadem naturæ humanæ, a qua et ex cujus propriæ voluntatis imperio procedebat, erat simul Verbi denominative ut suppositi C. secus N. Etiam dum in patratione miraculorum natura humana præstabat vocem, contactum et similia, id simul

fiabat ex humanæ voluntatis imperio, semper paratæ ad divinæ nutum voluntatis.

226. *Obj. II.* Ex ratione. 1°. Si in Christo essent duæ voluntates, essent duo volentes; sed hoc est falsum. 2°. Christus unus est: Item est unum tantum operans; ergo et una tantum in eo voluntas est. 3°. Si duæ essent in Christo voluntates, hæ inter se discordes essent; sed hoc Christo repugnat.

Ad 1um. R. N. *seq.* Non enim plures, ad multiplicationem voluntatum præcise, etiam multiplicantur volentes; alioquin in Trinitate, sicut est unica voluntas, sic unicum volens esset. Nimirum voluntas naturam sequitur, ad eamque pertinet; nam in divinis uti natura una, sic una tantum voluntas est; at *volens* personam respicit; hinc quia in divinis personæ sunt tres; totidem volentes sunt. At in Christo non nisi persona una est; ergo et volens unicum.

Ad 2um. R. D. Christus unus est supposito solo C. etiam natura N. At jam diximus: voluntas non hypostasis, vel personæ; sed naturæ proprietas est. *Sane quidem simpliciter velle naturæ est*, aiebat S. MAXIMUS in disputatione cum PYRRO. D. etiam alterum: Est unum operans *ut quod*; quia est persona una, vel suppositum unum C. unum operans *ut quo* N. Operans ut quo natura est; sed hæc in Christo duplex fuit, ergo et voluntas ex dictis, et volitio.

Ad 3um. R. N. *seq.* Illa enim voluntatum discordia vel fuisset, ut argumentabatur S. MAXIMUS, naturalis, et Deum habuisset auctorem; quod est blasphemum dicere; vel fuisset peccati cujusdam effectus: sed nec Christus peccati capax fuit, nec natura, quam assumpsit, instar nostræ, vitiata aliquando peccato fuit, ut aiebat HONORIUS I. S. P. epist. ad SERGIUM (Labb. t. 6. p. 929.): *A divinitate assumpta est nostra natura, non culpa... Sine peccato conceptus de Spiritu sancto, etiam absque peccato est partus de sancta et immaculata Virgine Dei genitrice, nullum experiens contagium vitiatæ naturæ... Non est itaque assumpta a Salvatore vitiata natura.*

Voluntas igitur humana Christi perfectissime conformis semper divinæ fuit; Joan. 8. 29. *Ego*, aiebat Christus, *quæ placita sunt ei, facio semper.* Hinc dum Matth. 26. 39. precatur: *Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste*, non erat actus divinæ contrarius voluntati; non enim erat volitio efficax, sed inefficax, et conditionata, sub conditione beneplaciti divini, ut patet ex statim subjunctis: *Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.*

ARTICULUS III.

UTRUM HONORIUS I. S. P. IN ERROREM MONOTHELETARUM PROLAPSUS FUERIT?

Proœmium. Triplex culpa a diversis in HONORIUM conjicitur: 1°. *Hæresis* ipsius, velut unam cum Monotheletis esset voluntatem professus. 2°. *Mala œconomia*, quod in 1^a. et 2^a. ad SERGIUM epistola suppresserit dogmā catholicum, præcipiens SERGIO, ut silentium indiceret de una vel duplici operatione Christi. 3°. *Socordia*, quod indulgentior existens in Monotheletas eorum nefarium dogma non in cunis compresserit, sed potius foverit.

HONORIUM vere justeque damnatum fuisse a Synodo gen. VI. sin minus ut hæreticum, certe ut hæreseos auctorem recentius sibi demonstrandum sumpsit P. Romanus Fischer Ord. Eremit. S. Patris Augustini, SS. Theol. Baccalaur. et in Conventu Moguntino Lector, in Diss. Theol. quam tum alteri eximii P. DESIRANTII Lovaniensis Professoris regii, tum nostræ pro HONORIO typis Wirceburgensibus editæ opposuerat. Si causam, quæ movisse P. Romanum potuit, ut HONORIUM, inque HONORIO ejus defensores impugnandos susciperet, inquiram, ea se facile ipsa prodit, quod vindicatus HONORIUS non parum obsistere videretur ejus de Romano Pontifice systemati, quod sibi propugnandum decreverat. Si modum scribendi spectem, in eo modestiam, quicumque legerunt, desiderant; tantoque amplius, quod scriptor Religiosus sit; acerbior hic illic æquo est, politæ scriptiois ac litteraturæ evagatus limites: contemptum spirans non levem aliorum, jactantiam e contra propriam. Si his modis adornentur triumpho, hos non invidio. Vulgare hoc eorum vitium est, qui, vel recens applicati ad docendi munus, aliquid elucubrationis pariunt, vel ad scribendum affectu impelluntur maligno, vel causam dubiam ac sublestam tuendam suscipiunt, in alios, velut æmulationis cestro sui impotes, subinde impotentius insurgere. At vero a gravium scriptorum genio semper hic modus abhorruit, qui, etsi ab aliis subinde opinione dissideant, sua momenta cum dignitate proferunt, judicium deinde, salva auctoritate æmuli, penes alios relinquunt, quin se ipsos vel coronare, vel jactare victores velint. Nondum tamen hic ex integro, ac dictis singulis P. Romani respondendum sumo, quod eo differo, dum laboribus adhuc residuis, quique magis urgent, fuero perfunctus. Sed ea duntaxat modo attingam, quæ ad tuenda nostra pro HONORIO momenta sufficiant, e quibus interim de similibus ac levioribus a P. Romano allatis judicium formari possit.

227. Dico I. HONORIUS in ipsam Monotheletarum hæresin lapsus non est. Ita communis hodie Auctorum sententia.

Prob. Si HONORIUS lapsus esset in Monotheletarum hæresin; ergo tum, quia in prima ad SERGIUM epistola scripsit (Lab. t. 6. p. 929. A.): *Unam voluntatem fatemur Domini nostri Jesu Christi*; tum quia et in prima et secunda ad eundem epist. rejecit operationem Christi duplicem. Sed neutra ratio subsistit. *Non posterior*, ut constabit Concl. sequenti. *Non prior*; quia HONORIUS non in hæreticorum sensu de una solummodo voluntate naturali divinitatis et humanitatis in Christo; sed in sensu plane orthodoxo de una voluntate humanitatis ita scripsit, tradens, in ea non esse duas voluntates contrarias spiritus et carnis, cujusmodi in natura nostra peccato vitiosa experimur. Hoc

Constat 1º. Ex ratione, quam subdit; postquam enim dixisset: *Unam voluntatem fatemur*, inquit: *Quia profecto a divinitate assumpta est nostra natura, non culpa; illa profecto, quæ ante peccatum creata est, non quæ post prævaricationem vitiosa. Sine peccato conceptus... Non est assumpta a Salvatore vitiosa natura, quæ repugnaret legi mentis ejus... Lex alia in membris, aut voluntas diversa non fuit, vel contraria Salvatori.* Ratio illa HONORII recte probat, non esse contrarias in Christi humanitate voluntates; minime vero naturam humanam esse propriæ voluntatis expertem; alioquin et Adamus ex mente HONORII in statu innocentie caruisset voluntate

humana, quia ait: *assumpta est nostra natura... illa profecto, quæ ante peccatum creata est*; quod nemo sanæ mentis HONORIO tribuet.

2º. Ex Sergio, qui dolose ita litteras suas instruxerat, ut non posset non videri, loqui de una voluntate in humanitate, excludendo voluntatem contrariam carnis, quam Apostolus vocat *legem membrorum repugnantem legi mentis*; ergo et eodem sensu respondit HONORIUS. *Prob. Ant. Nam*, inquit SERGIUS (Lab. t. 6. p. 924. E.), *salutaris Deum gerentium Patrum doctrina manifeste instruit, quod nunquam intellectualiter animata Domini caro separatim et ex appetitu proprio, contrario nutui uniti sibi secundum subsistentiam Dei Verbi, naturalem motum suum effecit*; sed hæc carnalem tantum voluntatem spectant, quæ alias in hominibus separatim, appetitu proprio, contrario voluntati superiori et proprie tali, solet naturales motus efficere.

3º. Ex S. Maximo, epist. ad Marinum presbyterum (opp. t. 2. p. 129. 130. edit. Combef.): *Nam hoc*, inquit, *non in reprobationem dixit humane Salvatoris et naturalis voluntatis; sed quod nullatenus conceptionem ejus, quæ fuit sine semine, vel incorruptam nativitate præcesserit voluntas carnis.* Idque evincit ex ipsis HONORII verbis, ut nos ante; tum addit (ibid. p. 132.): *Advocatum habet (HONORIUS) sermonem (quem scripsit ad SERGIUM in epist. 1ª); omnem calumniatoris abigentem incursum.* Ac in disputatione cum Pyrrho genuinum illum esse HONORII sensum ex JOANNE SYMPONO Abbate, qui illam HONORII epistolam scripserat, ostendit (opp. t. 2. p. 182.): *Quis illius epistolæ fide dignus erit interpres, qui eam ex persona Honorii composuit, et vivit adhuc, et qui tum Occidentem cum aliis virtutibus, tum dogmatibus fidei Christianæ illustravit? an ii, qui Constantinopoli, quæ ex corde erant, loquebantur; cumque responderet Pyrrhus, qui eam composuit; subsumit: ille idem (Joannes Symponus) cum ad divum Constantinum Imperatorem ex persona S. Joannis Papæ (scilicet IV.) rursus de hac epistola scriberet, unam, inquit, voluntatem Domini diximus, non divinitatis ejus et humanitatis, sed solius humanitatis.*

4º. Ex Joanne Sympono eodem, qui HONORIO I. et JOANNI IV. a scribendis epistolis fuit: qui vero in epistola quam, JOANNIS IV. nomine ad Constantinum Imperatorem scripsit, ita rem exponit (apud S. Maximum Disput. cum Pyrrho supr. cit.): *Unam voluntatem Domini diximus, non divinitatis ejus et humanitatis, sed humanitatis solius. Cum enim Sergius scripsisset, quod quidam duas voluntates in Christo contrarias dicerent; diximus Christum non duas voluntates contrarias habuisse, carnis, inquam, et spiritus: sicut nos habemus post peccatum; sed unam tantum, quæ naturaliter humanitatis ejus nota essentialis est.*

5º. Ex Joanne IV. S. P. qui, tertio post HONORII mortem anno, Romanam Sedem tenuit, in epistola apologetica, quam pro HONORIO ad Constantinum dedit, in qua (Lab. t. 5. p. 1760. C.): *Secundum hunc igitur, ait, modum jam dictus decessor noster, Honorius, prænominato Sergio Patriarchæ percontanti scripsisse dignoscitur: quia in Salvatore nostro duæ voluntates contrarie, id est, in membris ipsius penitus non consistunt; quoniam nihil vitii traxit ex prævaricatione primi hominis.*

228. Dico II. Nec HONORIUS unam simpliciter Christi operationem asseruit, nec dici duas prohibuit; sed prima HONORII ad Sergium epistola, ubi

in ea unam asserere operationem, aut prohibere duas, dicitur, est a Monotheletis interpolata; altera vero vel ab his penitus conficta; vel pariter corrupta.

Prob. I. Ex Ecthesi Sergii. Si HONORIUS duas Christi operationes aut rejecisset, aut saltem suppressas voluisset voces *unius, vel duplicis operationis*; cur igitur Sergius, qui eo omnem artem conferebat, ut ab HONORIO responsum sibi favens eliceret, nunquam responsum ejusmodi, quod accepisse ferebatur, evulgare ausus est? Cur ecthesin, quæ simillima erat HONORII litteris, quales postea producebantur, quamque jam biennio ante HONORII obitum conceperat, illo vivente, non ausus est edere; sed non nisi intellecta HONORII morte, ut ex synopsi historica constat? Imò cur ecthesin suam adeo occuluit, ut de ea nemini aliquid, nedum HONORIO ante ejus obitum, suboleret?

Respondet 1°. Eruditus PAGIUS, Sergium, vivente adhuc HONORIO, noluisse divulgare ecthesin, ne HONORIUM irritaret; at

Contra est; non erat, quod hoc timeret, cum evulgando ecthesin, HONORIO se conformem et obedientem præstitisset; is enim, ut legebatur in epistola prima, scripsisse ferebatur ad Sergium: *hæc nobiscum fraternitas vestra prædicet, sicut nos ea vobiscum unanimiter prædicamus.* Qua ratione igitur irritari potuisset HONORIUS, si Sergius executus fuisset mandatum HONORII.

Respondet 2°. P. ROMANUS 1. Ad nauseam universæ Ecclesiæ Catholice, Sergius, Pyrrhus, Macarius HONORIUM unius voluntatis Doctorem jactare gestiebant, unde se merito ridendos præbuisent Catholicis, unam pertinaciter voluntatem defendendo, et indictum de una et duplici silentium objiciendo. 2. Si Sergius HONORII litteras cautius parcusque communicavit, in rem suam prudenter fecit, ne doctrinæ, famæ, candoris fideique una simul periculum subiret, mendacia publice jactando, SOPHRONUM in se vehementius concitando, se Imperatori aliisque suspectum reddendo. At

Contra 1um. est, quod falsissimum sit, unquam jactasse Sergium, de quo hic quæstio est, stare pro una voluntate HONORII: in scriptis enim Sergii nequidem HONORII reperitur nomen, ubi vel de una voluntate, vel una operatione agit; sed teste JOANNE IV. epist. ad Imper. (Labb. t. 5. p. 1739. A.) primus Pyrrhus fuit. *Ex diversis, inquit, suggestionibus didicimus, omnes occidentales partes turbari, fratre nostro Pyrrho patriarcha... nova quædam, et præter regulam fidei prædicante, et ad proprium sensum quasi sancte memorie Honorium Papam... attrahere festinante, quod a mente catholici Patris erat penitus alienum*; qua igitur fide, Sergius hic annumeratur Pyrrho, Paulo, Macario? Deinde si data ratio non obstaret, quo minus Sergius ipsa in ecthesi sua prohiberet omnibus *unam vel duas dicere, sive docere operationes in divina Domini Incarnatione*, et juberet nihilominus simul profiteri *unam voluntatem Domini nostri Jesu Christi verissimi Dei*, quanto minus obstare poterat, quin ad conciliandam auctoritatem ecthesi provocaret ad auctoritatem HONORII?

Contra 2um. est, quod hæc singula tanto minus metuenda fuissent Sergio; auctoritate enim HONORII Rom. Pont. potius omne, quod prætenditur, periculum, avertisset; facilius repressisset SOPHRONUM, Ecclesias in sua secum sensa pertraxisset, idem persuasisset Imperatori, omnem denique

ficitiam procellam vel abegisset penitus, vel in caput detorsisset HONORII, utpote cujus mandato se facile purgasset: *hæc nobiscum fraternitas vestra prædicet.*

229. *Prob. II.* Si ita scripsisset HONORIUS ad Sergium, hic certe id latere non permisisset Heraclium Imperatorem, sub cujus nomine ecthesin vulgavit; vel in hujus promulgatione meminisset HONORII. At de hoc HONORII responso nihil plane Heraclio innotuerat; cum enim ecthesin suam damnatam a Romano Pontifice comperisset, invidiam non ferens, datis ad JOANNEM IV. litteris, in unum Sergium culpam omnem conjecit: *Ecthesis, scribens, non est mea; neque enim ego vel dictavi, vel jussi, ut fieret; sed cum hanc Sergius composuisset ante quinque annos, deprecatus est me, ut nomine meo proponeretur.* At si Principi optimo cognitæ fuissent HONORII litteræ, quibus idem præcipiebatur, quod ecthesi; ad purgandum se coram orbe Catholico, ante omnia provocasset ad HONORII litteras; neque enim aut validius, aut melius excusare se poterat, quam objiciendo præceptum HONORII.

Respondet P. Romanus, quod HONORIUS non jusserit *prædicare* silentium; sed præceperit illud *tenere*, abstinere controversis vocibus, verbo: silentium observandum, non prædicandum. At quanta illa incoherentia? nam

Contra est 1°. Si HONORIUS præcepisset tenendum, observandum silentium; hoc ipso hanc HONORII legem debuisset Sergius promulgare in sui Patriarchatus Ecclesiis, quod utique saltem prædicare est. 2°. Si etiam illud solum præcepisset HONORIUS, jam id satis fuisset Imperatori ad se purgandum, ac culpam rejiciendam in HONORIUM potius, quam Sergium. Sed 3°. Quod in epistola præcepisse fertur HONORIUS, etiam prædicari voluit: *hæc nobiscum fraternitas vestra prædicet.*

230. *Prob. III.* Ex *Typo Constantis Imperatoris*; quo idem plane eodemque modo, ut in HONORII litteris, præcipiebatur, ne quis, *pacis servandæ causa*, adhiberet voces *unius, vel duplicis operationis*. Sed si quoad hoc consonantes fuissent HONORII litteræ, cur Imperator S. MARTINO I. typum approbare nolenti, imò damnanti, illas non opposuit? Cur Theodosius Cæsareæ Episcopus cum Bizyæ S. MAXIMUM inducere conaretur, ut *typum* susciperet, illi litteras HONORII non exhibuit? Aut cum S. MAXIMUS responderet THEODOSIO petenti, ut *pacis tantum causa, non ut ratum dogma*, susciperet: *Quis fidelis suscipit dispensationem, taceri facientem voces, quas dici per Apostolos et Prophetas, atque Doctores Deus omnium dispensavit*; cur stipes ille Theodosius non continuo convieit S. MAXIMUM allegando præceptum HONORII, hunc ipsum talem dispensationem suscepisse? Mirum hoc; sed magis mirum, quod S. MAXIMUS, qui recentem tenebat primam HONORII epistolam, illumque *divinum* appellaverat, ita respondere non dubitavit; si HONORIUS suis litteris de duplici operatione indixisset silentium, sicut typus.

231. *Prob. IV.* Ex S. Martino I. S. P. et Concilio Lateranensi. S. MARTINUS, in cit. Conc. Lateranens. Episcoporum supra 150. damnavit Monothelismi auctores singulos, Cyrum, Sergium, Pyrrhum, Paulum, Patriarchas Orientales, Theodorum Pharanitanum; ac demum conceptis verbis in

ecthesin et typum anathema conclamatum est, nusquam vero vel verbo fit mentio de HONORIO : atqui non est credibile S. MARTINUM excipere voluisse unum HONORIUM ab anathemate, si eadem ejus causa fuisset, quæ aliorum, in specie *ecthesis et typi*. Cui enim bono MARTINUS HONORIUM intactum relinquere? An ut ejus nomini consuleret? Sed ita parum consulisset rei Catholicæ, adhuc enim HONORII litteris se tuiti fuissent Monotheletæ : irritasset omnium Orientalium animos, si damnatis duorum Imperatorum edictis, HERACLII *ecthesi*, et typo CONSTANTIS, item Orientalibus Patriarchis, parcere voluisset HONORIO; et certe Orientales id non sine querela tulissent.

Dices 1°. Cum Defensore Declarationis Cleri Gallicani : HONORIUM a S. MARTINO non damnatum fuisse 1. quod præclare Pontificatum alias gesserit, inque Ecclesiæ pace decessisset. 2. Quia id e re fidei erat, ne jactare se Monotheletæ HONORIO patrono possent. 3. Quod HONORII litteræ, utpote ad Sergium et Orientales datæ, in Occidente essent plerisque incognitæ. Verum

R. Nulla ex datis rationibus quidquam valet : Non 1^a. an enim hoc erat præclare Pontificatum gerere, dum dogma Catholicum supprimitur? dum quæstio dogmatica de duplici operatione ad *grammaticale forum*, ut verba sonant in epist. HONORII, ceu lis adiaphora rejicitur? dum orthodoxi Præsules, qui pro gemina Christi operatione pugnabant, *balbutientes ac in speciem Doctorum se formantes* appellantur? omitto id genus absurdiora. Deinde esto, quod præclare Pontificatum gesserit, hic tamen se, sanctamque Sedem turpi macula fœdasset; igitur laudandus, ubi laude dignus, hic vero reprehendendus; ne secus Orientalibus daretur cavillandi materia, et Monotheletæ se adhuc HONORIO tueri possent. Non 2^a. ex eadem ratione; tum quod habitis ipsis HONORII litteris, si extitissent, multo magis se HONORIO patrono jactare potuissent. Non 3^a. nam hæc apertæ falsitatis convincitur ex litteris apologeticis JOANNIS IV., in quibus scripsit : *Omnes Occidentales partes scandalizatas turbari, Pyrrho per litteras suas huc atque illuc missas, nova quædam præter fidei regulam prædicante et ad proprium sensum quasi sanctæ memoriæ Honorium attrahere festinante*. Pyrrhus autem Sergio, qui duobus post HONORIUM mensibus obierat, successit in Constantinopolitana sede anno 638., JOANNES IV. vero anno 641. Pontificatum adiit; S. MARTINUS autem anno 649.; ergo cum jam JOANNIS IV. tempore omnes Occidentales partes propter litteras HONORII, quas primas ad Sergium dederat, a Pyrrho vulgatas turbatæ fuerint; dici cum veritate nequit, eas S. MARTINI tempore in Occidente fuisse incognitas.

Dices 2°. S. MARTINI silentium de HONORIO, huic plus nocet, quam prodest. Prob. Cum Cyrus per epistolam innuisset, SEVERINUM Papam approbasse *ecthesin*, statim MARTINUS Cyrum falsitatis redarguit; at vero cum Secretario IV. Concil. Lateran. recitata esset epistola Pauli Constantinopolitani, qua scripserat, *concordantes et consonantes factos esse Sergium et Honorium*, nec MARTINUS, nec Episcoporum ullus quidquam protulit in defensionem HONORII, haud dubie, quod nihil haberent, quod in ejus defensionem proferrent; ergo.

R. N. Ass. Ad prob. R. 1°. Falsum esse, quod Cyrus scripserit, SEVERINUM Papam approbasse *ecthesin*; sed id solum Cyrus responderat Sergio, lætatum se esse de misso (scilicet Sergius exemplar *ecthesis* ante hujus promulgationem Cyro miserat) exemplari *ectheseos*, quam Imperator

mentis esset Isaacio Italiæ Exarcho mittere; qui SEVERINUM adigeret, ut eidem subscriberet; reipsa autem approbatam fuisse *ecthesin* a SEVERINO, nec scripsit Cyrus, nec scribere poterat; cum eo tempore necdum lucem vidisset; nec MARTINUS falsitatis redarguit Cyrum, sed id solum respondit: *Sergium sua spe delusum fuisse*, quia SEVERINUS potius damnavit, quam approbavit *ecthesin*.

R. 2°. S. MARTINUS sufficienter vindicavit HONORIUM, rejiciendo et damnando Paulum, ejusque epistolam. Sic respondere nobiscum debent modo omnes, qui HONORIUM ideo solum damnatum in VI. Synodo dicunt, quod indicto de gemina operatione silentio, hæreticis se æquo faventorem exhibuerit, illosque mala hac œconomia foverit. Nam Paulus non scripserat, *consonantes factos esse* in suppressione duplicis operationis, sed unius voluntatis assertionem. En verba (Labb. t. 6. p. 227. E.): *Sed et omnes pietatis Doctores et prædicatores hujusmodi unius voluntatis mente detinentur... quibus (in unius voluntatis mente) concordantes et consonantes facti sunt piæ memoriæ Sergius et Honorius*. Numquid vero HONORIUS revera hæreticus fuit, unam Christi voluntatem professus; quia cum MARTINUS contra illam Pauli calumniam non statim vindicavit?

232. Prob. V. Incredibile est HONORII litteras, ut indicebant silentium de operationibus Christi, ignoratas fuisse ab omnibus Sergii successoribus Patriarchis, ab Imperatoribus, ab omnibus per 40. et ultra annos; et uni primam HONORII epistolam Macario, mendacissimo Monotheletæ, immittisse? secundam vero a Georgio Chartophylace tam cito repertam in ipsa Actione XIII. Synodi V. fuisse, quæ a nemine cognita, neque producta per quadraginta et aliquot annos fuit; cum tamen Monotheletarum eam habere, ac producere plurimum interesset? Certe si cognita fuisset hæc altera HONORII epistola, Macarius eam oblati a se Imperatori corruptis codicibus vel maxime addidisset.

233. Prob. VI. Aliis argumentis positivis. I. Si HONORIUS indixisset silentium de gemina Christi operatione, plus sibi contradixisset iisdem in epistolis, quam ab homine rationis utcumque compote, et qualicumque demum memoria donato, imo quam a temulento præsumi possit. Atqui hoc dici sine gravissimo fundamento et evidenti non debet: quod vero hic minime adest; ergo. Prob. seq. Nam 1°. in epist. 1^a. ad Sergium statim ab initio dogma catholicum ita exprimit nitide, ut nemo magis possit (Labb. t. 6. p. 928. C.): *Nos enim in quo percepimus, oportet ambulare. Enim vero Deo duce pervenimus usque ad mensuram rectæ fidei, quam Apostoli veritatis Scripturarum sacrarum funiculo extenderunt: confitentes Dominum Jesum Christum, Mediatorem Dei et hominum, operatum divina, media humanitate Verbo Deo hypostatice unita; eundemque operatum humana ineffabiliter, atque singulariter assumpta carne, discrete, inconfuse, atque inconvertibiliter*. Quibus verbis tria dicit: *primum*, dari duas in Christo naturas. *Alterum*, duas item operationes, dum inquit, *operatum divina media humanitate*; et *operatum humana*, et quidem *discrete* a divinis, *inconfuse*, ut non esset una per confusionem operatio, prout asserebant Monotheletæ; et *inconvertibiliter*, sive operationem humanam adeo discre-